Kvinnor Svenska kyrkan

Kvinnoglöd

Nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan Nr 4 2020

Bibelns värld i dockor blir hemlös

Utställningen Gränsland, som sedan 2008 haft 200 000 besökare av olika religioner: judar, kristna och muslimer, blir hemlös i påsk 2021.

Då avkristnas Krokslättskyrkan i Göteborg, som varit utställningens hemvist sedan den avhystes från Pater Nosterkyrkan, då *den* avkristnades. Allra först visades Gränsland rekordlänge, ett helt år, på Röhsska museet.

Med sin utställning vill Lena Forsberg bygga broar och visa vårt gemensamma arv ur gamla testamentet.

De bibliska figurerna har hår av tibetanskt lamm och kläder av samma sorts tyger som Tutankhamon bar. Läs intervjun med Lena Sid 3

Edens lustgård med Adam, Eva och ormen. Lena Forsberg skildrar scener ur Gamla testamentet i sin utställning Gränsland. Foto: Privat

Kärlekspärlorna i Lena Forsbergs meditativa park. Foto: Privat

Tips om läsning i coronatider

Gud, gender och gemenskap är en bok om interreligiös dialog, med Helene Egnell bland redaktörerna. Ragnhild Greek recenserar. Sid 2

Läs om Eva Norberg och andra kända och okända kvinnor i SKBL, läs och diskutera klimatet på Moder Jord, och andra lästips. Sid 4

Stöd Flickors rätt till ett värdigt liv

Årets julinsamling inom ACT Svenska kyrkan har temat *Flickors rätt till ett värdigt liv*. Detta tema följer KviSK:s intentioner om alla människors lika värde och KviSk vill gärna stödja insamlingen. En enskild gåva är ju ett sätt att delta även för den som håller sig hemma på grund av Corona.

https://www.svenskakyrkan.se/act/julinsamlingen eller
Bankgiro: 900 1223 ange julinsamlingen

Kallelse till årsmöte för Kvinnor i Svenska kyrkan

lördagen den 8 maj 2021 kl 10.00
på Vårdnäs stiftsgård, Linköpings stift

Motioner kan väckas av enskild medlem eller av stifts- grupp/nätverk och ska ha inkommit till ordf Gunilla Åkesson senast den 8 mars 2021.

Förslag till dagordning och övriga handlingar skickas ut till representanter och övriga anmälda senast tre veckor före årsmötet.

Årsmötet äger rum i anslutning till konferensen Våreld. Program med uppgifter om anmälningstid med mera, kommer med Kvinnoglöd nr 1/2021.

Om ett fysiskt möte vid tidpunkten för årsmötet inte kan hållas på grund av coronapandemin kommer årsmötet att ske digitalt.

För styrelsen Bulle Davidsson, ordförande

Tala så att andra lyssnar och förstår

andlighet – engagemang – gemenskap – kvinnokraft

Skapa delaktighet — vårt nya fokus

Skapa delaktighet! Denna uppmaning utgör fokus för Kvinnor i Svenska kyrkan 2021. Det bygger på ett förslag från Gunilla Löfgren, Uppsala stift, som i begreppet delaktighet lägger in orden andlighet, kunskap och kvinnokraft.

Och det går! Extra årsmöte och Höstglödssamtal 3 oktober skedde på Zoom. Visst strulade tekniken lite ibland, men i stort sett fungerade det och vi kunde koncentrera oss på diskussionen. Skapa delaktighet – det kan vara att

Krönika

Skapa delaktighet – hur lätt är det när vi inte får träffas? Uppmaningen blir ännu mer av en utmaning än vi kanske tänkt från början. Flera stiftsgrupper har kunnat ha en del aktiviteter som vandringar i naturen och samtalsgrupper i rymliga lokaler. Nu lär inte ens det bli av, när smittspridningen ökar och vi kanske bara kan umgås med en eller två anhöriga eller nära vänner.

Samtidigt lär vi oss alternativa sätt att samtala, nämligen med hjälp av till Skype, Zoom, Whatsapp med mera. hjälpas åt att erövra de nya kommunikationsmedlen.

En av motionerna till årsmötet handlade om delaktighet för ideella medarbetare i Svenska kyrkan, vilket vi också samtalade om vid vårt digitala Höstglöd. Ett par dagar efter att jag skriver detta håller föreningens nätverk för Jämställdhet och hållbart ledarskap möte på detta tema, också det via internet.

Jag tänker att det inte bara handlar om att skapa delaktighet för andra, utan också för sig själv. För att skapa delaktighet måste en börja med att ta del, vara delaktig. Jag tror det är väldigt viktigt just nu när vi alla påverkas av pandemin med oro och sorg.

Skapa delaktighet – vad lägger du själv in i den uppmaningen?

Till sist några rader hämtade ur en bön i orostid:

Gud...
Vi lever i en tid som ingen av oss har mött förut.
Hjälp oss så att inte oron tar över.
Hjälp oss så att rädslan inte tar över.
Hjälp oss att stå ut att leva i ovissheten.

Gud låt mig få ana din närvaro hos mig, just som min dag är nu.
Amen

Bulle Davidsson
Ordförande i KviSk

Religionsdialogen trollar bort kvinnor

Dessa texter från interreligiösa kvinnoseminarier lyser som facklor i mörkret med sitt budskap om kvinnors villkor i de stora religionerna. Nonchalerade, osynliggjorda… men de kan också bryta ner hinder och korsa broar. Boken erbjuder ett rikt smörgåsbord med ett

överflöd av ingångspunkter, till exempel kläder för kvinnliga präster, en trädgård ur många synvinklar, och om djupt kända erfarenheter av osynliggörande och förakt. Men den är också en rik källa att ösa ur för dig som vill lära känna medmänniskan som går med dig på vägen.

Judith Narrowe säger:

– Jag tror vi behöver ett töjbart ”vi” , ett begrepp som kan omfatta både dem som firar *pesach* och de som firar påsk, de som firar ramadan och de som inte firar något.

Könsperspektivet, säger Anne Heger Grung som forskat och varit delaktig i religionsdialoger med genderperspektiv, är påtagligt frånvarande som etiskt element i dialoger initierade av betydande organisationer, som till exempel Kyrkornas Världsråd. Hon berättar också i en uttömmande artikel om haverier när kvinnor *nästan* röstas in i betydelsefulla diplomatiska sammanhang, för att i nästa ögonblick finna sig osynliggjorda, och hur de manliga deltagarna miste intresset för sina kvinnliga medkristna ledare i det ögonblick andra manliga ledare inträdde i rummet. Det ser ut som om att ju viktigare en interreligiös dialog är politiskt sett, desto mindre feminism.

Hajj och könsrollerna

I den pilgrimsvandring som benämns *hajj* kommer kvinnorna bort från de roller de har hemma, menar *Aiat Majeed. Hajj* skall symbolisera människors lika värde inför Gud, och inget som till exempel klass, ras eller kön kan påverka det. I moskén i Mekka ber kvinnor och män tillsammans, alla går in genom samma ingång och ritualerna är gemensamma för kvinnor och män – de gör samma saker på samma platser, till skillnad från vad som sker i de flesta moskéer. Det är fint att läsa och lära av

Läst

detta – allt är inte kvinnoförtryck i islam, man önskar bara att de mer militanta uttrycken av denna i sig fredliga religion tog lärdom av hajj och inplanterade den överallt där hatet blossar.

En utomordentligt intressant bok – konstigt hur detta ämne, religionsdialog, så ofta trollar bort kvinnor. Kan inte kvinnor tala?

Ragnhild Greek

Gud, gender och gemenskap texter från nio interreligiösa kvinnoseminarier
Red: Helene Egnell och Sofia Nordin, Stockholms stift, 2019

Kvinnoglöd nr 4/2020 Årgång 10. Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och ges ut 4 ggr/år, även på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg.
Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 13 februari 2021
Ansvarig utgivare: Gunilla Åkesson. Redaktör: Elisabeth Enger. *Redaktionsråd:* Gunilla Bäckström, Luleå stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp, Karin Burstrand, Göteborgs stiftsgrupp, Ragnhild Greek, Stockholms stiftsgrupp
Redaktionsadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 92 Åmål. Bidrag kan även mejlas till eenger.hagen@gmail.com

Dockorna och deras värld talar ekumenik, dialog och fred

Tron kom emellan, när Lena Forsberg började följa en utstakad väg – tandsköterska, amalgamförgiftning, hemmafru, vidare studier till textillärare. Så hon började med teologistudier, gjorde resor med biskop Giertz.

Men Lena sökte sin egen väg.

Kurser på Sigtunastiftelsen, frivilligt församlingsarbete med barn och ungdomar, sedan som församlingspedagog i Mölndals samfällighet. I konfirmandarbetet skrev hon sin egen handledning, hur hon ville möta hela människan. Detta var banbrytande på den tiden.

Resan till Israel. I början av Intifadan, palestiniernas uppror 1987. Så fruktansvärda scener, kvinnorna som grät. Kurser i religionsdialog i Jerusalem.

Ekumeniken blev en allt viktigare ingrediens i Lenas arbete. Människor från olika religioner måste mötas i dialog.

Hon lärde sig tillverka bibliska figurer enligt ett schweiziskt upplägg på stommar av en stålställning med blyfötter. Detta påminde henne om barndomens tant Lydia i söndagsskolan, som illustrerade de bibliska berättelserna med dockor i en sandlåda.

Med dockorna byggde hon upp bibliska scener, först blev

Lena Forsberg vid tempelplatsen. Foto Christian Badenfelt

Tema: Kvinnors skap-ande

det en kalender med kyrkans högtider, sedan föreställningar: Ett kvinnoliv med scener från den lilla flickan, till den gamla Sara, en berättelse som tonsattes av Irene Sjöberg-Lundin och framförd av en stor damkör. Samma upplägg i en föreställning om den Heliga Birgitta.

Som styrelseledamot i Sensus då förbundet utarbetade en handledning till Koranen, ingick ett års studier om islam. Resan till Egypten med Cecilia Uddéns guidning i Kairo inspirerade till att bygga upp utställningen Gränsland om de abrahamitiska religionernas gemensamma arv. En tidningsnotis inspirerade henne att ta kontakt med chefen för Röhsska muséet, och han lovade henne utrymme.

Med Röhsska i ryggen fick hon ett tvåårigt projektbidrag från Göteborgs stift. Så kontaktade hon Christina Rinaldo, som då medverkade i att rekonstruera tyger och kläder i tekniker, mönster och färgprakt från Tutankhamons grav i Egypten, till den världsomfattande utställningen Tutanchamons garderob 1999.

Den första skärtorsdagen. Foto: Privat

Lena fick alla tygresterna till sin dockvärld. Gränsland kom att visas rekordlänge på Röhsska, ett helt år i Svarta salen en trappa upp.

- Det kändes lite heligt att få använda de tygerna, säger Lena.

Hår av ull från tibetanskt lamm. Kläder av nästan samma sorts tyger som bars på den tiden i den delen av världen. Byggt på kunskaper från Lenas och Christinas resa genom Israel och Egypten. Lena fotograferade alla miljöer som projicerades i storbild på tyger som bakgrund till de bibliska scenerna.

I samråd med en imam och en rabbin valdes berättelserna ut, och Lena skulpterade tempel, änglatrappa och all annan rekvisita.

Ögat ser, handen gör, hjärtat känner.

- Jag har drivits av att jag vill hitta nya vägar att förmedla tro och hopp, säger Lena Forsberg.

Ekumeniken är en väg till fred.

Så många människor har sett utställningen, vuxna, barn, judar, kristna, muslimer. Lena har fått flera kulturpris för sin utställning, och pengarna har hon använt till en Israelresa då hon fotograferat miljöer från Nya testamentet.

En muslimsk man sa till henne att utställningen är väldigt fin, men en sak får du inte säga, att Jesus är Guds son.

- Jag svarade, jo, det får jag. Men det är du också, vi är alla Guds barn. Och vi ska ta hand om varann och den jord vi trampar på.

-Ja, du har rätt, svarade mannen.

Samtidigt, hemma på föräldragården i Lindome, byggde hon upp sin meditationspark. Skogen, trädgården, formade hon, skapade hon till en meditativ park med frälsarkransens pärlor. Dit inbjöd hon sedan de många gånger trasiga människor hon arbetade med.

- Pappa sa, och det bär jag med mig: Det finns inga heliga byggnader, jorden är helig.

Elisabeth Enger, redaktör

Det gungar så fint när han bär dig

Det gungar så fint när han bär dig, mitt barn. En omtyckt doppsalm, skriven av en, för oss vanligt kyrkfolk, doldis. Eva Norberg är en av alla skapande, framstående kvinnor som ändå står där i skymundan.

Hon föddes 1915 och drömde om att bli småskollärare, men familjens ekonomi satte stopp. I stället fick Eva arbete på Diakonistyrelsens bokförlag,

Läst

träffade Karl-Erik Hagberg, blev prästfru 1944, fick hand om barngrupper och syföreningar.

Under tiden skrev hon lyrik, och debuterade 1941 med en diktsamling. Så småningom gav hon ut fler diktsamlingar och prosaböcker, blev psalmförfattare och översättare, bland annat av engelska Christmas carols. Tillsammans med Britt G Hallqvist och Anders Frostensson ingick hon i en psalmkommitté för att ta fram psalmer för barn.

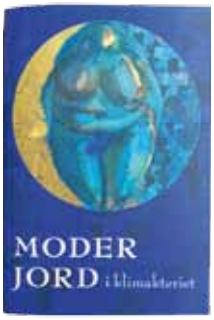
Eva Norberg

Men skrev Eva verkligen Det gungar… som en barnpsalm? Läs mer om prisbelönta Eva Norberg och hennes författarskap i SKBL.

www.skbl.se/sv/artikel/EvaNorberg, Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (artikel av Valborg Lindgärde)

Läs och diskutera klimatkrisen!

Genom Moder Jord i klimakteriet vill KviSK bidra till den teologiska och existentiella reflektionen kring klimatkrisen, synliggöra hoten och bidra till handling och hopp.

I boken finns texter om ”klimatkrisen, hot och hopp” av tolv kvinnor, inklusive Kerstin Bergman, Birgitta Dahl, Helle Klein och Helene Egnell.

Boken rekommenderas som samtalsbok för grupper och för enskild läsning!

Den skapades 2008 genom KviSK och kan ännu (i början av november) köpas, till exempel på Bokus för bara 39 kronor.

Birgitta Nyrinder (red) Moder Jord i klimakteriet – om klimatkrisen, hot och hopp, Lund/Uppsala, Arcus:2008

Marias blomster

Ett 60-tal växter har i Sverige burit Marianamn. Jungfru Marie sänghalm, Jungfru Marie Kåpa, Jungfru Marie kardor, jungfrulin, jungfru Marias handskar...

Den lilla blåklockan har i folkmun hetat Jungfru Marie fingerborg. Bara ett exempel. Mariaklockan, companula medium, kopplas till kyrkklockorna, där den minsta klockan ofta nämns Mariaklocka, ett namn som finns kvar i en del kyrkor, som i Bredared, Halland.

Ritva Herjulfsdotter: Mariaväxter i folktron, från Skara stiftshistoriska sällskap 2013

Intervju med ärkebiskop Antje

En intervju med vår ärkebiskop finns publicerad på Kyrkornas världsråds webb under rubriken *Driven by God’s grace and a sense of duty.* Gå in på oikoumene.org och scrolla ner så hittar ni den!

Där finns också mycket annat att läsa, bland annat om den bönecykel som veckovis fokuserar på olika länder och delar av den världsvida kyrkan, och som vi alla kan delta i. Allt på engelska.

oikoumene.org

Lästips om kvinnors villkor

Kvinnoglöd vill påminna om att det finns en riktig bok med ett urval kortade artiklar ur Svenskt kvinnobiografiskt lexikon. Där finns texter om 200 av de 1000 kvinnorna i webblexikonet.

Boken är intressant för enskild läsning – och sannolikt också för en studiegrupp – men bör också kunna fungera som en bok att börja med för

Läst

den eller dem som vill fördjupa sina kunskaper i kvinnohistoria.

Kvinnorna har i boken ordnats tematiskt så att kapitlet I Guds namn innehåller sjutton kvinnor som inspirerats av sin kristna tro. Det inleds dessutom med en text om kvinnors villkor i kyrkohistorien.

Boken avslutas med en omfattande lista på bok- och filmtips för den som vill gå vidare.

Lisbeth Larsson: Märkvärdiga svenska kvinnor. 200 kvinnor som förändrat våra liv, Bonniers Stockholm, 2019.

Läs Kvinnoglöd på skärmen!

Så spar du färgpatroner och bidrar till en bättre miljö. Dessutom kan du utnyttja länkarna till de olika hemsidor som bäddats in i texterna!

Vill du bli medlem?

Gamla och nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna!

Sätt in årsavgiften 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress, födelseår och eventuell e-postadress.

Eller swisha medlemsavgiften till KviSk. Mejla då dina personuppgifter till akessongunilla5@gmail.com

Swishnumret är: 123 691 859 3